

„O tac“ gradiščansko hrvatske književnosti?

Mirko Berlaković na grobu Jože Ficka u Prisiki (u marcu 2009. ljeta)

foto: arhiv hn

Mnogi povjesničari gradiščansko hrvatske književnosti nazivaju Jožefom Fickom, prisičkoga farnika „ocem“ naše književnosti. U pitanju je, da li ta epitet/dodatak, zvišavanje more izdržati današnje kriterije procjenjivanja naše književnosti?

BOREČ (BORECSA) PRISIKA – Jože Ficko rodio se je prije 250 ljet 13. marca 1772. u slovenskom/vendskom selu Boreč/Borecsa (po neki drugi

15. marca ali od Feliksa Toller-a publicirana „*Tabella*“ u *Kalendaru GRADIŠĆE* 1980., u njegovom rukopisu prilikom prošnje za dodiljenje kanonice časti 1836. lj. jednoznačno veli 13!). Umro je u Prisiki 28. novembra 1843., kade je bio farnik od 1802. ljeta i izdao brojne vjerske knjige, ke su bile poznate pod šifrom „prisički farnik“, prisičke knjige. O njemu se je jur čuda pisalo. Osebito bi morali istaknuti disertaciju Jandre Karalla, ki ga

ocjenjuje jako pozitivno i Gašpara Glavanića, ki ga u kalendaru 1865. ljeta teško napadja zbog jezika.

Drugom prilikom će se opširnije raspravljati o njegovi zasluga i potkripiti naziv „otac gradiščansko hrvatske književnosti“. Na spominak neka nam bude ovde pjesma od Mate Meršića Miloradića „Gospodin Jože Ficko“, ka nam u uzvišenoj književnoj formi veli sve zasluge prisičkoga farnika za naš narod. (NB)

S liva: mag. (FH) Melanie Balasković, MA, direktorica Caritasa, dijecezanski biškop dr. Egidije Živković, nadbiškop Košic Bernard Bober i zem. pogl. Hans Peter Doskozil

foto: Ims gradišće

Gospodin Jože Fitzko

Mate Meršić Miloradić

Jože Fitzko, pastir vjerni
Biše med Hrvati,
Znal je črijedi pri gušterni
Zdrav napitak dati.

Vidi narod zanemaren,
Ruke si zasuka,
S vršom lovi duh nadaren,
Pero mu štrembuka.

Draškovići, Kegleviči,
Feštetići,... knezi,
Zrasli su na našem kići
Kot metla na brezi.

Ali mi smo njim Hekuba,
Drugi su im dragi;
Zrasla im je nova truba,
Kot va Bosni agi.

Robe hoće grof prez plaće,
S fajte i ne s fajte;
Reć uz dereš: »Doli gaće!
Dvajset pet mu dajte!«

Jože Fitzko pero zame,
Nij mu preveć truda;
Napreže se sām va hame,
Počne tuć po gruda.

Slavni pot si s čela briše,
Zišće vršom žlipe;
Stari, Novi Zakon spiše
I molitve lipe.

Evandjelja mudro zjači,
Govor i priliku
Po hrvatsku rastolmači
Višnjemu na diku.

Sviti sunce s knjig njegovih,
Škuri mrak rasprša;
Kristuševe ribe lovi,
Pismo mu je vrpša!

Naš otac si, Fitzko Jože
Još si živ med nami!
Kažeš prostim pute Božje
Još kot prah va jami!

U pjesmi „Hvala braći“ veli:
O, ne na me se oglejt.
Gori, ne va dniku!
Joži Fitzki Prisičanu,

Njemu dajmo diku!

On je bil otac narodu,
Sunce va škurini;
Spominak mu posvetimo
Kot zahvalni sini!

Gradišće će dovesti 500 biguncev iz UA

KOŠICE – Zemaljski poglavarski Hans Peter Doskozil i dijecezanski biškop Živković su petak, 4. marca bili u Košici u Slovačkoj da osiguraju logistiku za pomoćna sredstva za ljudi u Ukrajini i za bigunce iz Ukrajine. Gradišće je u međuvršnjem organiziralo buse ki ćedu bigunce direktno kupiti u Slovačkoj i je dovesti u Gradišće. Najprije ćedu dovesti 500 žen i dice. Sada

tribamo dati humanitarnu pomoć i nikako se ne svadjeti u Austriji je rekao Doskozil. Smješteni ćedu biti i privatno ali i u veliki dvorana. (ured.)